

## Kirjallinen kysymys KK 541/2016 vp

Arja Juvonen ps

### **Kirjallinen kysymys raskauden keskeyttämisestä annetun lain muutostarpeista**

#### **Eduskunnan puhemiehelle**

Raskauden keskeytyksellä tarkoitetaan raskauden keinotekoista päättämistä viimeistään ennen 20. raskausviikkoa. Suomessa on voimassa laki raskauden keskeyttämisestä vuodelta 1970 (seur. aborttilaki). Siihen on tehty merkittävät muutokset vuosina 1978 ja 1985. Kartoitan tällä kirjallisella kysymykselläni aborttilain muutostarpeita siitä lähtökohdasta, että jos sääntely on vanhentunutta tai muuten epäonnistunutta, niin sääntelyä tulisi tällöin muuttaa tai kumota se.

Aborttilain mukaisesti raskauden keskeyttämiseen tarvitaan kahden lääkärin lupapäätös, terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen (nyk. Valvira) lupa tai suorittavan lääkärin päätös.

Voimassa olevan aborttilain mukaan, kun nainen raskaaksi saatettaessa ei ollut täyttänyt seitsemäntoista vuotta tai kun nainen oli täyttänyt neljäkymmentä vuotta tai kun hän on jo synnyttänyt neljä lasta, raskauden keskeyttämiseen riittää suorittavan lääkärin päätös. Lain mukaan, kun nainen taas on raskaaksi saatettaessa täyttänyt seitsemäntoista vuotta, tarvitaan yleensä kahden lääkärin lupapäätös.

Aborttilain 6 §:ssä viitatus 1 §:n 3 kohdan mukaan raskaus voidaan tämän lain säännöksiä noudattaen naisen pyynnöstä keskeyttää, kun hänet on saatettu raskaaksi olosuhteissa, joita tarkoitetaan rikoslain 20 luvun 1—2 tai 5 §:ssä, 6 §:n 3 momentissa tai 7 §:ssä. Täten voimassa olevan lainsäädännön mukaan, kun raskaus on alkanut esimerkiksi lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä, raiskauksesta tai törkeästä raiskauksesta, raskauden keskeyttämiseen tarvitaan kahden lääkärin lupapäätös: raskauden keskeyttämisestä lausunnon antavan ja keskeyttämisen suorittavan lääkärin.

Oulussa paljastui törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, jossa isän epäillään saattaneen teoiltaan alaikäisen tyttärensä usein raskaaksi, tyttärelle oli vuosien saatossa tehty monia raskauden keskeytyksiä ja lopulta tytär oli synnyttänyt lapsen isälleen. Asia on parhaillaan tuomioistuinkäsittelyssä. Asiaa on käsitelty julkisuudessa, ja esiin on nostettu kysymyksiä siitä, miten on mahdollista, että tapahtumaketju ei ole paljastunut ja se on voinut jatkua vuosikausia kenenkään siihen puuttumatta.

Huolimatta siitä, että henkilön epäillään joutuneen törkeän lapsen seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi, asia ei ole paljastunut, vaan tekijä on voinut jatkaa toimintaansa vuosikausia. Herää kysymys voimassa olevasta lainsäädännöstä, mahdollistaako se tällaisen tapahtumaketjun synty-

## Kirjallinen kysymys KK 541/2016 vp

misen. Samalla herää kysymys siitä, miten on mahdollista, että alle 17-vuotiaan raskauden keskeytykseen riittää yhden lääkärin lupapäätös, mutta aikuisen naisen raskauden keskeytykseen vaaditaan kahden lääkärin päätös. Eikö alaikäisen kohdalla tulisi olla tiukempi sääntely kuin aikuisen henkilön kohdalla? Jos toisaalta alle 17-vuotiaan kohdalla riittää yhden lääkärin lupapäätös, niin tulisiko lainsäädäntöä muuttaa siten, että sama säännös koskisi myös aikuisen naisen raskaudenkeskeytyksiä? Tulisiko lainsäädäntöä tiukentaa vai normien purun yhteydessä normistoa selkeyttää? Mielestäni tässä asiassa on ristiriita, joka tulee selvittää.

Huolestuttavaa on myös se, että mikäli alle 17-vuotias henkilö ei kerro tai hänestä ei saada selville vaikkapa hyväksikäyttöä tai raiskausta, raskaudenkeskeytyksen yhteydessä ei välttämättä sovelleta aborttilain 6 §:ssä viitatus 1 §:n 3 kohtaa, jonka mukaan raskaus voidaan tämän lain säännöksiä noudattaen naisen pyynnöstä keskeyttää, kun hänet on saatettu raskaaksi olosuhteissa, joita tarkoitetaan rikoslain 20 luvun 1—2 tai 5 §:ssä, 6 §:n 3 momentissa tai 7 §:ssä.

Hyväksikäyttörikokset saattavat näin ollen jäädä paljastumatta, ja rikollinen voi jatkaa toimintaansa.

Lääketieteellinen osaaminen raskaudenkeskeytyspotilaiden kohdalla on tärkeää, ja havainnot potilaasta tulee tehdä asiantuntevasti ja laajasti. Näin tulisi toimia erityisesti alle 17-vuotiaiden nuorten kohdalla. Sosiaalityön merkitystä on myös korostettava, ja on myös tärkeää, että sosiaalityöntekijöillä on oma roolinsa näissä vaativissa tilanteissa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Miksi alle seitsemäntoistavuotiaana raskaaksi saatetun naisen raskauden keskeyttämiseen tarvitaan pääsääntöisesti suorittavan lääkärin päätös, kun tätä vanhemman naisen raskauden keskeyttämiseen tarvitaan yleensä kahden lääkärin lupapäätös ja*

*tuleeko hallituksen mielestä nykyistä raskauden keskeyttämistä koskevaa lainsäädäntöä kehittää tai nähdäänkö sille muita muutostarpeita?*

Helsingissä 21.10.2016

Arja Juvonen ps